

Na podlagi 16. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 52/02, 110/02-ZDT-B, 56/03, 61/04 in 123704) in na podlagi 11. člena Evropske konvencije o krajini (U.I. RS št. 74/2003) in Resolucije CM/Res(2008)3 o pravilih za podeljevanje nagrade Sveta Evrope za krajino CM/Res(2008)3 in razpisa z dne 3. 12. 2010 objavljenega na spletnem naslovu http://www.mop.gov.si/si/javne_objave/javni_razpisi/, je strokovna žirija, ki jo je dne 14.12.2010 imenoval minister za okolje in prostor z namenom izbora slovenske kandidature za nagrado Sveta Evrope za krajino sestavila naslednje poročilo:

POROČILO

katerega predmet je :

ocena in izbor slovenske kandidature za nagrado Sveta Evrope za krajino

1. Postopek javnega odpiranja prispelih ponudb je bil dne 23.12.2010 s pričetkom ob 14.00 uri v prostorih Ministrstva za okolje in prostor, Dunajska 48, Ljubljana.

2. Pregled in oceno ponudb prispelih na javni razpis »za izbor slovenske kandidature za nagrado Sveta Evrope za krajino« je dne 23.12.2010 z začetkom ob 14.00 uri v prostorih Ministrstva za okolje in prostor, Dunajska 48, Ljubljana, opravila žirija, imenovana s Sklepom št. 5111-6/2008 z dne 14.12.2010, v naslednji sestavi:

- prof. dr. Mojca Golobič, predstavnica Biotehniške fakultete, Oddelka za krajinsko arhitekturo,
- prof. Dušan Ogrin, mednarodno priznan strokovnjak s področja krajinske arhitekture,
- mag. Nataša Jurkovič, predstavnica Društva za krajinsko arhitekturo Slovenijo,
- Barbara Mlakar, predstavnica Ministrstva za kulturo,
- Ana Vidmar, predstavnica Ministrstva za okolje in prostor za področje prostora,
- Jelena Hladnik, predstavnica Ministrstva za okolje in prostor za področje narave.

3. Opis pogojev in poteka razpisa

3.1 Predmet in namen razpisa

Namen razpisa je izbrati projekt iz prakse, pobudo ali dejavnost, ki prispevaja k promociji, varstvu, upravljanju in načrtovanju slovenskih krajin ter ozaveščanju javnosti o pomembnosti krajin za človekov razvoj in izbrano delo poslati kot kandidature za Nagrado Sveta Evrope za krajino v letu 2011. Nagrada, ki jo podeljuje Svet Evrope, je častno priznanje politiki ali ukrepom

lokalnih ali regionalnih oblasti ali njihovih združenj ali izrednim prispevkom nevladnih organizacij za trajnostno varstvo, upravljanje in/ali načrtovanje krajin in je v obliki diplome.

3.2 Predmet razpisa

Na razpis je bilo možno predložiti projekt, pobudo ali dejavnost:

- iz katerih so že razvidni konkretni rezultati, doseženi pri izvajanju, ki prispevajo k uveljavljanju ciljev kakovosti krajine,
- ki so bila končana in na voljo javnosti že vsaj tri leta do trenutka, ko se predložijo kandidature.

3.3 Dopustnost udeležbe

Kandidati za nagrado so lahko:

- lokalne ali regionalne oblasti in njihova združenja, ki so kot del krajinske politike pogodbenice te konvencije uveljavili politiko ali ukrepe za varstvo, upravljanje in/ali načrtovanje svoje krajine, pri čemer so se ti ukrepi ali politika izkazali kot trajno učinkoviti in so tako lahko zgled drugim teritorialnim oblastem v Evropi,
- nevladne organizacije, ki so se posebej izkazale pri varstvu, upravljanju ali načrtovanju krajine.

3.4 Natečajni roki

Rok za oddajo kandidature je bil 22. december 2010 do 14.00.

3.5 Oblika oddanega gradiva:

Za sodelovanje na izboru za slovensko kandidaturo za nagrado Sveta Evrope je bilo treba predložiti:

- v angleščini izpolnjen obrazec (največ 10 strani);
- opis dejavnosti/projekta za varstvo, upravljanje in/ali načrtovanje krajine,
- na CD-ROM-u (najmanj izpolnjen obrazec in opis dejavnosti/projekta).

3.4 Način ocenjevanja

Strokovna žirija je pri ocenjevanju upoštevala le popolne in pravočasno oddane projekte.

Ocenjevanje posamezne kandidature je potekalo na podlagi meril objavljenih v javnem razpisu in sicer:

- **merilo – trajnostni ozemeljski razvoj:** Predloženi končani projekti morajo dati varstvu, upravljanju in/ali načrtovanju krajine oprijemljivo obliko. To pomeni, da morajo biti projekti končani in na voljo javnosti že vsaj tri leta do trenutka, ko se predložijo kandidature. Morajo tudi:
 - biti del trajnostne razvojne politike in v skladu z ozemeljsko ureditvijo obravnavanega območja;
 - izkazovati svojo okoljsko, gospodarsko, družbeno, kulturno in estetsko trajnost;
 - preprečevati ali odpravljati kakršne koli poškodbe krajinskih struktur;
 - pomagati izboljševati in bogatiti krajino ter razvijati nove lastnosti.
- **merilo – zglečnost:** Izvajanje politike ali ukrepov, ki so pomagali izboljšati varstvo, upravljanje in/ali načrtovanje obravnavanih krajin, mora biti zgled dobre prakse, ki mu lahko sledijo tudi drugi.
- **merilo – sodelovanje javnosti:** Politika ali ukrepi, namenjeni varstvu, upravljanju in/ali načrtovanju obravnavanih krajin, morajo vključevati dejavno sodelovanje javnosti, lokalnih in regionalnih oblasti in drugih akterjev ter jasno izražati cilje kakovosti krajine. Javnosti mora biti omogočeno, da hkrati sodeluje na dva načina:
 - z razpravo in izmenjavo mnenj med člani družbe (na primer javna srečanja, razprave, postopki za sodelovanje in posvetovanje na tem področju);
 - v postopkih za sodelovanje in vključevanje javnosti pri krajinski politiki, ki jo izvajajo državne, regionalne ali lokalne oblasti.

- **merilo – ozaveščanje:** Točka A 6. člena konvencije določa, da se "vsaka pogodbenica zavezuje, da bo civilno družbo, zasebne organizacije in javne organe ozaveščala o vrednotah krajine, njeni vlogi in spreminjanju".

5. Izbor predsednika žirije

Strokovna žirija je soglasno določila kot predsednico komisije Jeleno Hladnik, predstavnico Slovenije za Evropsko konvencijo o krajini.

6. Pregled popolnosti, pravočasnosti in dopustnosti oddanih kandidatur

Strokovna žirija je, na osnovi pregleda popolnosti in pravočasnosti oddanih kandidatur ugotovila naslednje:

Na javni razpis so pravočasno prispele pravilno opremljene (označene ovojnice) naslednje kandidature:

Zap.št.	Prijavitelji kandidature	Naslov prijavitelja	Naslov projekta	Datum in ura prejetja
1.	Regionalna agencija Savinja	Ulica heroja Staneta 3, 3310 Žalec	Krajinski park ribnik Vrblje	22.12.2010; 7.30
2.	Društvo krajinskih arhitektov Slovenije	Jamnikarjeva 101, Ljubljana	Mi urejamo krajino	22.12.2010; 12.44
3.	Občina Kidričevo	Ulica Borisa Kraigherja 25, 2325 Kidričevo	Komasacije na dravskem polju kot orodje za urejanje krajine	22.12.2010; 13.58

Nepravočasno prispelih kandidatur ni bilo. Vse kandidature so vsebovale vse obvezne priloge oziroma sestavine. Projekt s katerim je kandidirala Občine Kidričevo ni ustrezal pogoju, da morajo biti projekti končani in na voljo javnosti že vsaj tri leta do trenutka, ko se predložijo kandidature. Strokovna žirija je zato odločila, da se kandidature občine Kidričevo ne ocenjuje.

7. Ocenitev kandidature

Strokovna žirija je, na osnovi meril objavljenih v javnem razpisu ocenila kandidature:

merila/kandidatura	Regionalna agencija Savinja – Krajinski park ribnik Vrblje	Društvo krajinskih arhitektov Slovenije – Mi urejamo krajino
trajnostni ozemeljski razvoj	20	20
zglečnost	20	25
sodelovanje javnosti	15	20
ozaveščanje	20	25
	75	90

8. Izbor kandidature

Strokovna žirija na osnovi skupnih ocen predlaga, da se za kandidaturo Slovenije za Nagrado Sveta Evrope za krajino izbere kandidatura:

Društva krajinskih arhitektov Slovenije, ki je kandidiralo na izbor slovenske kandidature za Nagrado Sveta Evrope za krajino s projektom "Mi urejamo krajino"

Utemeljitev izbora:

Projekt "Mi urejamo krajini" je bil namenjen ozaveščanju in izobraževanju širše javnosti o pomenu krajin za človekov razvoj. Glede na velik odmev in sodelovanje velikega števila udeležencev se je izkazal za trajno učinkovitega in je zato lahko primer dobre prakse za izvedbo drugih podobnih projektov. V okviru projekta je bilo izvedeno tudi izobraževanje skozi katerega so udeleženci pridobili osnovni vpogled v vsebine varstva, upravljanja in načrtovanja krajin.

- merilo – trajnostni ozemeljski razvoj: Rezultati projekta so vplivali na večanje splošne vednosti in zavesti o pomenu krajine kot vrednote nacionalne prostorske identitete in nepogrešljivega dela nacionalne bivalne kulture. Kar je osnova za vključevanje javnosti v postopke priprave prostorskih in drugih dokumentov z namenom pregleda vsebin s področja urejanja in varstva krajine.
- merilo – zglednost: Projek je bil pripravljen transparentno in je v celoti ponovljiv. Možna je tudi njegova ponovljivost na posameznih vsebinah, ki sodijo na področje načrtovanja, varstva in upravljanja krajine. Pri izdelavi in izvajanju projekta je sodeloval širši krog ekspertov.
- merilo – sodelovanje javnosti: Projekt je omogočal vključitev učiteljev in staršev otrok. Prva faza projekta je bila namenjena izobraževanju vzgojiteljev, učiteljev in staršev. V drugi fazi pa aktivni vključitvi otrok v različne tehnike upodobitve krajine.
- merilo – ozaveščanje: S sodelovanjem v projektu so tako mentorji otrok kot otroci sami pridobili veliko informacij o pomenu in vrednotah krajine. Rezultat projekta je tudi serija petih plakatov slovenskih krajin, ki so trajne narave in jih je vedno možno uporabljati pri različnih dogodkih v povezavi z načrtovanjem, varstvom in upravljanjem krajin.

Ljubljana 23. 12. 2010

Jelena Hladnik, predsednica komisije

mag. Nataša Bratina Jurkovič, članica

dr. Mojca Golobič, članica

Barbara Mlakar, članica

prof. Dušan Ogrin, član

Ana Vidmar, članica

Poročilo o posameznih kandidaturah

1.

Prijavitelj: Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani:

Izdelovalec projekta: Oddelek za krajinsko arhitekturo,

Naročnik projekta: Ministrstvo za okolje in prostor

Naslov projekta: Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji

Čas trajanja projekta: med leti 1991 in 1998

Namen in cilj projekta: inventarizirati, seznaniti se s slovenskim krajinskim bogastvom ter pridobiti kar

najbolj popolno vednost o značaju in stanju slovenskih krajin; pridobiti vednost o smereh razvoja slovenskih krajin; pridobiti kategorizacijo slovenskih kulturnih krajin v njihovi videzni pojavnosti - videzni privlačnosti; pripraviti osnovo za opredeljevanje neposrednega - rezervatnega varstva izjemnih krajin; pripraviti smernice za usmerjanje razvoja in varstva krajin, pripraviti strokovno osnovo za krajinsko, okoljsko ali prostorsko načrtovanje na različnih ravneh.

Rezultati naloge: Z Regionalizacijo krajinskih tipov v Sloveniji je bilo opravljeno zelo obsežno delo, ki je dalo prvo kolikor toliko popolno sliko o slovenskem krajinskem bogastvu, poleg tega pa tudi temeljno vrednostno opredelitev posameznih slovenskih krajinskih območij, njihova zelena stanja ter temeljne usmeritve glede načinov doseganja zelenih stanj oziroma povzročanja čim manjših negativnih vplivov. Rezultati projekta so pomembna strokovna podlaga za krajinsko, okoljsko ali prostorsko načrtovanje na različnih ravneh, s čimer prispeva k prostorskemu razvoju, usklajenemu z značilnostmi slovenskih krajin, k preprečevanju in odpravljanju poškodb v krajinah, k izboljševanju in bogatenju krajin ter razvoju njihovih lastnosti. Rezultati naloge so predstavljeni v šestih zvezkih (Metodološke osnove, Krajine alpske regije, Krajine predalpske regije, Krajine subpanonske regije, Kraške krajine notranje Slovenije, Krajine primorske regije), ki jih je izdalo Ministrstvo RS za okolje in prostor, Urad RS za prostorsko planiranje leta 1998. Projekt s svojimi v zvezkih objavljenimi rezultati tudi pomembno prispeva k ozaveščanju civilne družbe, zasebnih organizacij in javnih organov o vrednostih krajine, njeni vlogi in spreminjanju, kot to narekuje svojim pogodbenicam Evropska konvencija o krajinah. Na osnovi predlogov iz naloge so bile opredeljene tudi najvrednejše kulturne krajine v Sloveniji, imenovane izjemne krajine (predstavljene v publikaciji Izjemne krajine Slovenije, MOP, 1999) ter za določena območja krajinske prepoznavnosti na nacionalni ravni.

2.

Prijavitelj: Društvo krajinskih arhitektov Slovenije,

Izdelovalec projekta: Društvo krajinskih arhitektov Slovenije,

Naslov projekta: „**Mi urejamo krajino**”

Čas trajanja projekta: oktober 2004 do maj 2005

Namen in cilj projekta: Projekt „Mi urejamo krajino” je izobraževalno ozaveščevalni projekt o pomenu krajin za človekov razvoj in je bil namenjen širši javnosti. S projektom »Mi urejamo krajino« je Društvo krajinskih arhitektov Slovenije (DKAS) želelo doseči: večanje splošne vednosti in zavesti o pomenu krajine kot vrednote nacionalne prostorske identitete in nepogrešljivega dela nacionalne bivalne kulture, vključitev otrok in mladih v postopke razvoja in aktivnega varstva krajine, promocijo izjemnih krajin Slovenije, izvajanje določil Evropske konvencije o krajini v Sloveniji. Projekt je bil namenjen ozaveščanju in izobraževanju širše javnosti. V okviru projekta je bilo izvedeno tudi izobraževanje skozi katerega so udeleženci pridobili osnovni vpogled v vsebine varstva, upravljanja in načrtovanja krajin.

Projekt je bil sestavljen iz več aktivnosti in dogodkov:

- izdaja serije petih plakatov - Krajine Slovenije (oktober 2004),
- posvet z delavnico za seznanitev učiteljev s projektom in njegovo vsebino (november 2004),
- izdaja zbornika predstavitvene delavnice Mi urejamo krajino (november 2005),
- začetek razpisa likovnega in fotografskega natečaja (december 2004),
- zaključek natečaja z izborom najboljših izdelkov (maj 2005),

- razstava najboljših del in slavnostna podelitev priznanj ter nagrad najboljšim sodelujočim (27.maj 2005).

Rezultati naloge: Natečaja se je udeležilo 90 osnovnih šol in 43 vzgojno varstvenih zavodov. Vseh izdelkov likovno fotografskega natečaja (risbe, makete, fotografije) je bilo 1029. Od tega likovnih 797, fotografskih 210, maket 22. Motivi na izdelkih so bili predvsem naravna ali kulturna krajina, mesto ali mestna krajina, vzorci v krajini predstavljeni tudi bolj abstraktno, otroška igrišča, šolska igrišča, domači vrtovi, posamezni elementi krajine (drevesa, rože, hiše, kozolci, mlini kot elementi, ki sestavljajo krajino, in seveda tudi človek in živali kot sestavni del krajine). Podeljeno je bilo 95 nagrad -posamezniki 63 nagrad, skupine 19 nagrad in posebna priznanja za skupine 13 nagrad. Posebna priznanja za skupine in mentorje so bila podeljena zaradi izjemnih ustvarjalnih dosežkov, enotnosti izdelkov skupine, posebne metode dela ter ponekod tudi celovite predstavitve metode dela skupine kot projekta. Nagrade omogočili sponzorji s področja državne in lokalne uprave, muzejev, založb, knjigarn, vrtnarstva, podjetja s področja krajinskega načrtovanja. Izvedena je bila tudi razstava najboljših del in slavnostna podelitev nagrad likovno fotografskega natečaja najboljšim sodelujočim v Tehniškem muzeju v Bistri - 27. maj 2005. Dogodka otvoritve razstave in podelitve priznanj in nagrad za najboljše izdelke se je udeležilo okrog 200 ljudi – nagrajencev otrok, mentorjev in staršev. Glede na velik odmev in sodelovanje velikega števila udeležencev se je izkazal za trajno učinkovitega in je zato lahko primer dobre prakse za izvedbo drugih podobnih projektov.

3.

Prijavitelj: Komunala Novo mesto d.o.o.

Projektant: ACER Novo mesto d.o.o

Izdelovalec projekta: GPI Tehnika d.o.o.

Naslov projekta: Umestitev čistilne naprave v izjemno krajino Globodol

Čas trajanja projekta: 2001 do 2005

Namen in cilj projekta: Pri pripravi projekta je bila osrednja pozornost namenjena čim bolj subtilni umestitvi čistilne naprave v prostor in določitvi tehnologije čiščenja ter upravljanja čistilne naprave, s katerimi bi zagotovili ohranitev izjemnih krajinskih kakovosti Globodola. Tovrsten infrastrukturni objekt bi z običajno tehnološko rešitvijo namreč lahko razvrednotil vidno izpostavljeno obrobje enega od treh naselij, s tem pa bi tudi pomemben del te izjemne krajine. Rezultati naloge: V interdisciplinarno sestavljeni delovni skupini (krajinski arhitekt, arhitekt, gradbeni inženir in strojni inženir) je bilo ugotovljeno, da je najustreznejša lokacija za čistilno napravo ob dostopni cesti na robu največjega od treh naselij (Gorenji Globodol). Da bi bil objekt v prostoru čim manj moteč, je bila predlagana njegova ureditev z vsemi potrebnimi postrojenji v okviru starega kozolca, ki bi ga prestavili na lokacijo čistilne naprave po njeni izgradnji. Temu sta bili prilagojeni tudi tehnologija čiščenja odpadnih voda in upravljanje naprave. Ocenjeno je bilo, da lokacija in sam tehnološki objekt ter pripadajoče ureditve s tem kljub vidno izpostavljeni legi ne bodo spremenili krajinske slike območja, ampak se bodo vanjo umestili kot povsem nemoteč del. Izvedba načrtovane ureditve je zahtevala usklajevanja z lastniki domačije, na robu katere je bila določena lokacija, pa tudi prilagajanje posebnim omejitvam, ki so izhajale iz zahtev za varstvo narave in kulturne dediščine. Namesto načrtovanega kozolca je bil sicer zgrajen zaprt lesen objekt, ki je videti kot kmetijski gospodarski objekt z vsemi značilnostmi lokalne tradicionalne vaške arhitekture. Projekt je pridobil vsa potrebna soglasja služb, pristojnih za ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine.

Po treh letih od izgradnje in potem, ko čistilna naprava že nekaj let obratuje, je objekt čistilne naprave postal integralni, praktično neopazni del domačije, naselja in celotne krajine Globodola. Izvedena rešitev dokazuje, da je bil s tem projektom narejen pomemben korak v smeri sinergijskega delovanja interdisciplinarne delovne skupine in iskanja boljšega izkoristka že uveljavljenih tehnoloških rešitev, pa tudi k ozaveščanju javnosti o pomembnosti krajine za ohranjanje identitete in za razvoj. Opisani pristop se trenutno uporablja tudi že na drugih lokacijah. Zato je mogoče trditi, da je bil z rešitvijo za umestitev čistilne naprave v Globodolu

narejen pomemben prispevek k boljšim načrtovalskim rešitvam in upravljanju ter promociji slovenskih krajin, saj se opisani pristop uporablja že tudi na drugih lokacijah.